تەوەرەى دەنگەكان سەبارەت بەكارى هەروەزى… نووسەر زاهير باهير

كورتەيەك بۆ ناساندنى هەرەوەزى :

هەرەوەزى دياردە و بوونێكى مێژوويى و جيهانيى هەيە، هەرچەندە زۆر جار ڕەنگ و دەنگى سەردەمى سەرهەڵدانەكەى خۆى گرتووە؛ هەندێك جار وەك خۆكۆمەكيى ئاييني گروپە ئاييني و □□□وييەكان دەركەوتووە و هەندێك جار وەك خۆكۆمەكيى خێڵەكى و گوندەكان دەركەوتووە و هەندێك جاريش وەك خ□ بەسێى كۆمەڵە هاوچەرخەكان لە سەردەمى جەنگەكان و قاتوقڕيى وشكە ساڵەكان دەركەوتووە، بەڵام لەنێو هەموو سەردەمەكان هەرەوەزى و بيرۆكە و ئاوەزى ژيانى هەرەوەزيى بەجۆرێك بوونى هەبووە .
لەنێو ئەم ڕۆژگارەش لە هەرێمى كوردستان خەريكە لەنێو دەروونى قەيرانە ئابووريى و كولتووريى و مۆڕاڵيى و ڕاميارييى و جەنگيى- سەربازييەكان بەجۆرێك هەروەزييەكان و بيرۆكەى هەرەوەزى كۆمەڵايەتيى وەك ئەڵتەرناتيڤێك خۆى دەردەخاتەوە. سايتى دەنگەكان وەك بڵندگۆى دەنگە ڕۆشنبير و ڕەخنەگر و ناڕازى و بەهەڵوێستەكان بۆ ڕۆشنايى خستنە سەر مێژووى بزووتنەوە و بيرۆكە هەرەوەزييەكان لە هەرێمى كوردستان و ناوچەكە ئەم تەوەرەيەى بۆ گفتۆگۆ و لێدوان لەو بارەوە كردووەتەوە، بە هيواى سەرهەڵدان و درووسبوون و دروستكردنى ديالۆگ و لێدوانيى جەماوەريى و كۆمەڵايەتيى لەبارەى هەرەوەزى و بزووتنەوەى هەرەوەزى وەك ئەڵتەرناتيڤ.

لێرەدا بە زنجيرە وەڵامى نووسەران و چالاكوانانى بوارى هەرەوەزى بڵاو دەكەينەوە. 7

دەنگەكان- سەرەتا ئەگەر بكرێت كورتەيەك لەبارەى ڕابووردووى چالاكى خۆت و ئاراستەى بيركردنەوەت بۆ خوێنەران بگێڕيتەوە؟

زاهير: من ناوم زاهير باهيرە و بە قەولى وتوان لە دايكبوى ساڵى 1952م . لە تەمەنى 14 ساڵييەوە تێكەڵاوى سياسەت بووم و سەرەتا لەگەڵ جەلالي□كان بووم. ل□ تەمەنى 18 و 19 ساڵييدا جەلالي□تم بەجێهێشت و تا كۆتايى 1985 لە چەند ڕێكخراو وگروپێكى ماركسى-

لێنینی- دا کارم کردووە . کاتێک کە لە گروپی مارکسی-لینینی عێراقییەکانا بووم، (کار) لەو چەند ژمارەی ڕۆژنامەی ‘ کار’ دا کە دەرمانکرد وتارم نوسیوە.
لە سەرەتای نەوەدەکانەوە باوەڕم بە مارکسییەت بە تایبەت پرسی دیکتاتۆرییەتی پڕۆلیتاریا و دەوڵەت بە گشتی ، نەماوە. هەر لەو سەردەمەدا جاروبار لە گۆڤاری ‘ دواڕۆژدا’ وتارم دەنوسی .
لە ساڵی 2000 وە بیرکردنەوە و خویندنەوە و کارکردنم لە لەندەن کە لە ساڵی 1988 دا دەستیپێکرد و ئەزموونم لەگەڵ کرێکران و ڕێکخراوە چەپە سیاسیی□کانی بریتانیا، گەیاندمی بە هزری ئەنارکیستی ‘ ئەنارکیزم’ . هەر لە سەرەتای 2000 وە لە گەڵ دوو سێ هاوڕێی دیکە کە هەڵگری هزری ئەنارکیستی بوون، گۆڤاری ‘ژیڵەمۆ’ و ‘دالیان-مان دەردەکرد، کە چەند ژمارەیەکیان لێدەرچوو.
لە ساڵی 2005 یشەوە ناو بەناو لە ماڵپەڕی ‘ئەنارکیستان’ هەروەها لە هەندێك لە ماڵپەڕە کوردییەکانا دەنوسم. لە هەندێك لە گروپە خۆجێییە سەربەخۆ ناهیراشییەکانی لەندەنا ، هەڵسوڕاوێکی چالاکم. پەیوەندی توند و پتەوم لەتەك ئەنارکیستە کوردەکان و زۆرێك لە ئەنارکیستانی دیکە لە ئەوروپا و ئەمەریکاو گەلێك وڵاتانی دیکەدا هەیە.

دەنگەکان – “بزووتنەوەی هەرەوەزی” ئەم دەستەواژەیە بۆ تۆ چی دەگەیێنێت ؟

زاهیر: من ناتوانم بڵێم ئەمڕۆ بزوتنەوەیەك هەیە بەناوی ‘ بزوتنەوەی هەرەوەزی ‘ یەوە. لێرە و لەوێ چەند کارێکی هەروەزیانە دەکرێت ، بەڵام بەو مانای□ ک□ بزوتنەوەیەکی چوست و چالاکی هەرەوەزیانە ، بێت، وجودی نییە و ڕەنگە چەندەها ساڵی دیکەش بخایەنێت بۆ دەرکەوتنی ئاوا بزوتنەوەەیەك.
کارو چالاکی دەستەجەمعیانە ، کە هێشتا خۆی نەگرتبێت و نەبووبێتە خوو و نەرێتی کۆمەڵایەتی و کنەی لە دەوڵەت و پرۆژە کشتوکاڵی و پیشەسازییە مەوجوودەکان لەگەڵ مارکێت، نەکردبێت ، هەرگیز ناتوانرێت ، ناوی ‘ بزوتنەوەی هەرەوەزی ‘ لێبنرێت.

دەنگەکان – بە بۆچوونی تۆ هەرەوەزییەکان ئامرازی ڕیفۆرمکردن یان ئەڵتەرناتیڤن؟

زاهیر: لە ڕاستیدا ئەمە پرسیارێکی فرە ڕەهەندە و وەڵامێکی دووروو درێژی دەوێت. بۆ ئەوەی کە خۆم لەو درێژدادڕییە ڕزگار بکەم ، بە کورتی دەڵێم: دەکەوێتە سەر چونێتی دروستکردنیان، دەستە و هێزی

هەڵسوڕێنەریان و کۆمەڵە و تاکی کۆمەککار پێیان و قەتیسبوونی یا نەبوونی پرۆژەکە لە بوارێکدا یا سنوردارکردنی ، ئیدی لە شوێنێکدا یا لە پرۆژەیەکدا و هەروەها ئامانجی ئەو کارە، واتە ئایا دەکرێت ئەوە ببێتە ئاراستەیەکی خودی ژیانی خەڵکی و جێگای خۆی لە شوێنە جیاجیاکانا بکاتەوە؟ ئایا ئاراستەی جێ لەقکردن بە دەسەڵاتی خاوەن زەوی خاوەن کومپانیا ، دەسەڵاتداران و دەسەڵاتخوازانی دیکە، دەگرێتە خۆی؟ هەروەها بڕیارەکان کە دەیدەن و چۆن دەدرێن . ئەمانەو گەلێك خاڵی دیکە ڕەوتی ئەرێیانە یا نەرێیانەی هەرەوەزییەکان و داهاتوویان، دیاری دەکات کە ئایا ڕیفۆرمیین یاخود جێگرەوەی بازاڕ و ئەم شێوە ژیانەی ئێستای ئەمڕۆن؟

دەنگەکان – بە پشتبەستن بە کامە بنەما و ئەزموون هەرەوەزییەکان دەخرێنە خانەی ئامانجی بزووتنەوەی ڕیفۆرمیستی یان خزمەتکردن بە مانەوەی سیستەمە چینایەتییەکە ؟

زاهیر: وابزنم تا ڕادەیەك وەڵامی ئەم پرسیارەم لە وەڵامی پرسیاری پێشترا، داوەتەوە . لێرەدا تەنها ئەوەندەی بە زیاد دەکەم کە بڵێم دوو خاڵ [illegible] گەورە دەبینن سەبارەت بە ئاراستەی هەرەوەزییەکان لە خزمەتکردنی سیستەمەکەدا. یەکەمیان: بە سیاسیکردنی هەرەوەزییەکانە ، دیارە لێرەدا مەبەستم بە حیزبیکردن و ئاڵانی لە سیاسەتی سەردەمەوە نییە ، بەڵکو مەبەستیم ئەوەیە کە ئایدیای مرۆڤانەی لە پشتەوە بێت ، واتە بەشداربوانی هەرەوزییەکان دەبێت ئەوە بزانن کە ئەمەی ئەمان ئایدیایەك یا کارێکی نوێ نییە ، لە سەردەمی زۆر کۆندا هەموو شتێك هەرەوزیانە کراوە و ژیانیش بە گشتی هەرەوزیانە بووە، بەڵام بە تێپەڕینی زەمەن و دەرکەوتنی دەسەڵات و دەوڵەت ، ئەم ژیانەیان لێزەوت کراوە و شێوازێکی تری ژیانیان پێڕەوابینراوە. ئەمە سروشتیانەی خودی مرۆڤ خۆی بووە لە سەرانسەری شوێنە جیاوازەکانی دونیا و نێو گروپ و کۆمەڵە و نەتەوە جیاوازەکانا .
کەواتە گرنگە لێرەدا هەرەوزیکاران ئەوە بزانن کە کارکردنی هەرەوزیانە هەموو شتێك نییە ، بەڵکو دەبێت هەنگاو بەرەو ژیانی هەرەوزیانەش بنرێت ، واتە خەڵکی بە گوێرەی توانای خۆی کار لەهەرەوزییەکانا بکات و بە گوێرەی پێداویستیشی، لێی وەرگرێت.
ئەمە تاکە ڕێگایەکە کە خۆی بەدوور لە خزمەتی سیستەمەکە و مانەوەی سیستەمەکە بگرێت.
دووهەم: سەربەخۆییبوونی هەرەوزییەکان و بەدوورگرتنیان لە بەسەرا سەپاندنی ئەجێندەی ئاشکراو نهێنی حیزب و ڕێکخراوە سیاسییەکان و

کەسانی دەستڕۆیشتوو چ لە بواری ئابوریی و چ لە بواری بەرپرسیی سیاسی و میلیتاریی-دا. بۆ ئەمەش هەرەوەزییەکان پێویستیان بە هاوکاریی و کۆمەکی هەمو کەسانی ئازادیخواز و مرۆڤدۆست و بێ تەماح لە هەموو بارێکەوە هەیە هەر لە کۆمەکی پارە و تەرخانکردنی چەند هەفتەیەك بۆ کارکردن لە هەرەوەزییەکانا ، هەتا بۆ ئەوانەشمان کە لە دەرەوەی کوردستان دەژین ، لە تەك ئەمانەدا هەبوونی ماڵپەرێك لەگەڵ کردنەوەی تۆڕی کۆمەڵایەتییەکان بۆ پاگەندەکردن و بە نموونەییکردنی هەرەوەزییەکان و بەدەستهێنانی کۆمەك و هاریکاریی لە شوێن و لایەنەکانی دیکەوە. ئەمە جگە لە بەیەکەوەبەستنەوەی یاخود گرێدانەوەی هەرەوەزییەکان لە شوێنە جیاوازەکانا ، هەم بۆ کۆمەککردنی یەکدی لە بەرهەمەکانیانا و دەفعکردنی پێداویستییەکانیان ، هەم بۆ مەبەستی فێربوون لە یەکەوە و ئاڵوگۆڕکردنی ئەزموونەکانیان .
بێ گومان زۆر زەروورە کە هەرەوەزییەکان هێڵێکی جیاواز لە نێوانی خۆیان و ڕێکخراوە خێرخوازییەکانا بکێشێت. من لە پۆستەکی سەر فەیسبووکدا هەر بە کورتی بە چەند خاڵێك جیاوازیی نێوانیانم ڕوونکردۆتەوە. بۆ زانیاری لەسەر ئەوە، تکایە خوێنەری بەڕێز کرتە لەسەر ئەم لینکەی خوارەوە بکە:
http://zaherbaher.com/2016/09/24/%d8%ac%db%8c%d8%a7%d9%88%d8%a7%d8%b2%db%8c-%d9%86%db%8e%d9%88%d8%a7%d9%86%db%8c-%d9%87%d9%87%e2%80%8c%d8%b1%d9%87%e2%80%8c%d9%88%d9%87%e2%80%8c%d8%b2%db%8c-%d9%88-%d8%ae%db%8e%d8%b1%d8%ae%d9%88%d8%a7/

دەنگەکان – کەسانێک پێیان وایە ئەم کارە هەرەوەزییانەی کە لە ناوچەی خانەقین دەستی بۆ براوە، لە بنچەدا کاری دەسەڵاتەو دەبێت فشار بۆ دەسەڵات ببرێت لە جیاتی کاری هەرەوەزی. ئەی ئێوە ئەمە چۆن دەبینن؟

زاهیر: ئەم جۆرە ڕایانە لای من غەریب نین . ئەمە ڕای زۆرێك لە ئەو کەسانەیە کە کورد وتەنی، دەیانەوێت " لە قونەوە ئەسپەکە لغاو بکەن" . ئەمانە سیاسی و برادەرە حیزبییەکانن کە دەیانەوێت لە سەرەوە کۆمەڵگە بگۆڕن ، ئەمەش ئاشکرایە هەرچی هەوڵێك کە ویستویەتی لە سەرەوە کۆمەڵگە بگۆڕێت ، بە هەقیقەت شکستی هێناوە و تاکە هەوڵێك نییە کە سەرکەوتوو بووبێت. هەروەها ئەوان دەیانەوێت گۆڕانکاری سیاسی لە ڕژێمدا بکەن نەک گۆڕانکاری ئابوریی و سیاسی و کولتوریی و ڕۆشنبیریی و هتد لە کۆمەڵگەدا، بکەن ، کە بە ئەمەش دیسانەوە مێژوو بەڵگەی زۆری پێداوین کە گۆڕانکاریی لە ڕژێم-دا هیچ لە

باروودۆخەکە ناگۆڕێت.
من پێموایە ، ئەمە لە ئێستادا دەبێت کارێکی کاریگەرانە بکەین و بەدوور بین لە ڕوبەڕووبونەوەی ڕاستەوخۆی دەوڵەت و دەسەڵات. واتە کاری ئەمە لە ئێستادا کنەکردنە لە دەوڵەت و دەسەڵات و لە ڕێگای کاریگەریانەی ئابوریانەوە، نەك سیاسیانە . بەڕای من ئەگەر ئەو هەرەوەزیانەی خانەقین بەرەو ئەو ئاراستەیە بەرن کە پێشتر پەنجەم بۆ ڕاکێشا، کارێکی یەکجار گەورە و گرنگ دەبێت کە لێرەدا پێویستە دەستخۆشی لە هاوڕێ سەلام و هاوڕێیانی دیکە بکەین و کۆمەکیشیان بە شێوەیەك لەو شێوەیەی کە لە سەرەوە باسمکردن پێبکەین.

دەنگەکان – چۆن دەتوانین هەرەوەزیەکان بە ئەڵتەرناتیڤ ببیمین، ئەو گەرانە پۆزەتیڤانە چین کە هەرەوەزییەکان وەك ڕێتکەرەوەی کردەوەیی سیستەمە چینایەتییەکە نیشاندەدەن، چ کاراییەکیان لەسەر خێراکردن و بەهێزکردنی ڕەوتی گۆڕانی کۆمەڵایەتی و کولتووریی و ڕۆشنبیریی گشتی دەبێت ؟

زاهیر: من لە وەڵامی پرسیارەکانی پێشوودا وەڵامی ئەمەم داوەتەوە . لێرەدا تەنها پێ لەسەر ئەوە دادەگرم : یەکەم فراونکردنی بوارەکانی هەرەوەزییەکان ، دیارە ئەمەش متمانە دەکاتە سەر کۆمەك و هاوکاری ئەمە هەر هەموومان . دووهەمیش هەروەزییەکان هەر بە کارکردنی دەستەجەمعییانە نەبن ، بەڵکو دەبێت بەرهەمی هەرەوەزییەکانیش لە لایەن هەموانەوە بە گوێرەی پێویستی بەشداربووانی هەرەوەزییەکان، بچێنرێتەوە . بڕێکیش لە داهاتی هەرەوەزییەکان بۆ کڕینی پێداویستی هەرەوەزییە کشتوکاڵییەکان و نوێکردنەوەی ماشێن و ئامرازە کۆن و پەرپوتەکانی کارگەکان، هەروەها کردنەوەی چێشتخانەیەك بۆ بەشداربوانی هەرەوەزییەکان و خێزانەکانیان ،تەرخان بکرێت . دەبێت ئەوەش بڵێم پێویستە بڕێك پارە لا بدرێت بۆ گەشتی پیرو پەککەوتان و منداڵان، هەر هیچ نەبێت لە ناوچەکەدا. (دیارە ئەمە ئامانجێکی تۆزێك دووری هەرەوەزییەکانە)، نەك لە ئێستادا ، کە لە سەرەتادان.
گەر ئاراستەی هەرەوەزییەکان بەو شێوەیە بڕوات ، ئەوە گومان لەوەدا نییە کە کارایی خۆی لەسەر ئەو لایەنانەی کە دەستنیشانتان کردوون ، پۆزەتیڤانە ، ددادەنێت و بە زووترین کات گەشەدەکات ، بێگومان وەکو پێشتر وتم بۆ ئەوەی ئەم کاراییە بە تەواوی ڕۆڵی خۆی ببینێت ، ئەوە دەبێت کە لە تۆڕێکی کۆمەڵایەتیدا یا جۆرێك لە فیدراڵییەتی ئابوریانەدا کە لەو قۆناخەدا گەیشتێتە ئەوەی کە

قەوارەیەکی سیاسیشی ببێت ، خۆیان کۆبکەنەوە .

دەنگەکان – چ ئاسۆ و ئامانجێك لە سەرهەڵدانی بزووتنەوەی هەرەوەزی لە هەرێمی کوردستان و خۆرهەڵاتی ناوین دەبینیت ؟

زاهیر: من ماوەیەکی زۆرە هاتوومەتە سەر ئەو ڕاو قەناعەتەك كە ڕوودانی شۆڕش لە وڵاتانی پیشەسازی گەشەنەکردوودا یا خود کەمتر گەشەکردوودا ، بەختی ڕوودانی زیاتری هەیە تاکو ئەم وڵاتە پیشەسازییە پێشکەوتوانە. بۆ ئەمەش ماوەیەک لەمەوبەر وتارێکم نوسی، کە لینکەکەی لێرەدا، دادەنێم. لەم وتارەدا هۆکار و پاساوی بیرێکەکەم خستۆتە پێشچاو . هەر لە بەر ئەمەش نامەوێت لێردا خۆم دووبارە بکەمەوە . بەڕای دروستکردنی هەرەوەزییەکان هەنگاوی یەکەم و بەردی بناخەی ئەو شۆڕشەن.
http://dengekan.ca/archives/1261

شتێکی تر هەیە کە حەز دەکەم خوێنەری لێ بە ئاگا بهێنمەوە، ئەویش ئەوەیە کە زیاتر لە 100 هەرەوەزی لە ڕۆژاوای کوردستاندا هەیە ، گەرچی من گەلێك كەموو کوڕییان دەبینم، بەڵام ئەزموونێکی چاکن و جێگای دەستخۆشی و لێوەفێربوونن.

دەنگەکان – لە ڕووی مێژووییەوە، ئایا بزووتنەوەی هەرەوەزی لە ناوچەی لەدایکبوون و ژیانی خۆت هەبووە یان بەخۆت تاکو ئێستا لەنێو هەرەوەزییەك ژیاوی ؟

زاهیر: بەڕێ لە ساڵەکانی پێش شەستەکانی چەرخی ڕابوردوودا، هەموو کارەکانی لادێکان، گوندەکان ، لە سەرجەمی بوارەکانی ژیاندا ، هەرەوزیانە بووە و خەڵکی بە خۆشییەوە کۆمەکی یەکدیان کردووە و کارە هاوبەشەکان و تایبەتییەکانی خۆیانیان ڕاپەڕاندووە. بەڵام بەداخەوە ، جگە لە کاسەی داروسێ و گۆڕانی شایی و شین نەبێت ، ژیان لە ڕوی دابەشکردنی بەرهەمەوە ، بە بیرەوەری من وجوودیی، نەبووە .
لەو ساتەوەی، واتە لە ساڵی 1961 وە کە هاتینە سلێمانی ، لە نێو هیچ هەرەوەزییەکدا نە ژیاوم و نە کاریشم کردووە .

دەنگەکان – ئایا هەروەزییەکان تەنیا ئاڕووەرکردنی کەمەکی کۆمەڵایەتین، یان واوەتر لەوە دەتوانن ببنە ئەڵتەرناتیقی بەرهەمهێنان و بەکاربردنی باوی بۆرجوازییانەی ئێستا؟

زاهیر: بێگومان دەتوانرێن ببنە شێوازی تەواوی ژیانی خەڵکی و کۆمەنێتییەکان و تەواوی کۆمەڵە. لە وەڵامی پرسیارەکانی پێشترا سەرنجی خۆمم بە زیادەوە سەبارەت بەم خاڵە، داوە .

دەنگەکان – ئایا هەر ئێستا هیچ ئەزموونێکی کردەیی و جێکەوتوو یان پەرەسەندوو لە هەرێمی کوردستان و خۆرهەڵاتی ناوین دەبینیت ؟

زاهیر: بەڵێ لە ڕۆژاوا و تا ڕادەیەکیش لە باکوری کوردستان ، پێش دەستپێکردنەوەی شەڕ ، ئەو ئەزموونە هەیە و هەبووە . لە سوریاش هەتا ئەم چەند مانگەی پێشوو لە شاری Daraya هەرەوەزییەکان بەردەوامبوون و خۆبەڕێوەبەریش هەبووە کە بە کۆمەکی ئەنارکیستەکانی ئەوێ بە تایبەت هاوڕێ عومەر عەزیز ، کە لە بەندیخانەی ئەسەددا لە ژێر ئەشکەنجەدا ، گیانی بەختکرد ، هەبوو . هاوڕێ عومەر زۆر بە قوڵی لەسەر هەرەوەزییەکان و جۆری چالاکییان و تەشەنەکردنیان نوسیوەتی و لەگەڵ هاوڕێکانیدا قسەو باسی لەسەر کردووە. ئەوانەی کە ئنگلیزی دەزانن دەتوانن لەم لینکەدا ئەو زانیاریانە ببینن:
ucl-saguenay: Experience autonomous municipalities in the Syria war.

هەروەها لە میسر و لە ئسرائیلیش هەیە . بەڵام لە هەرێمی کوردستانا ، تەنها ئەوەی خانەقین ، دەبینین ، کە ئەویش زۆر لە سەرەتادایە.

دەنگەکان – چ پێشنیار و وانەیەك، ئەزموونەکت هەیە کە بیخەیتە سەر ئەزموونی تاکو ئێستای ئەو هەرەوەزییانەی کە لە هەرێمی کوردستان هەن؟

زاهیر: لە وەڵامی ئەم پرسیارەتانا دەڵێم لە ئێستادا دەبێت کارەکان بۆ ئەو هاوڕێیانە خۆیان بەجێبهێڵرێت و دەبێت بریارەکانیش لە لایەن خۆیانەوە بدرێت، چونکە هەر ئەوانن کە کارەکان دەکەن و دەشزانن لە چ بوارێکدا بیکەن ، بۆیە ڕەنگە هەر پێشنیارێك بۆیان . بچێتە خانەی دەستتێوەردان و چەواشەکردنی ئەوانەوە، یاخود نەرێیانە لەسەر ئەزموونەکەیان بشکێتەوە . جگە لەمەش هەشتا من زانیارییەکی ئاوام نییە کە تاکو بزانم ئەوان بە تەواوی چیدەکەن و لە چ بوارێکدا کەمووکوڕییان هەیە تاکو من پێشنیاریان بۆ بکەم . لە هەنووکەدا گەر بکرێت کۆمەکی پارەیان پێبکەین و هانیانبدەین و دەستخۆشییان لێبکەین، لە هەموو شتێك ، گرنگترە .

دەنگەکان – دوا پرسیاری ئەم جارە، چ پەیام و ڕێنوێنییەکت بۆ چالاکانی هەرەوەزییەکان هەیە ؟

زاهیر: وەرای دەستخۆشی لەو هاوڕێیانە هیچ پەیامێکم نییە و لە جاوەڕوانی زانیاریی زیاتردام .

مارکێتینگی سیاسیی، بە دەوڵەتی کوردییەوە … کامیار سابیر

لە سیاسەتی وڵاتە ڕۆژئاواییەکاندا، چەمکی مارکێتینگ(Marketing تەسویق=بازاڕیابیی) بە تەواوی تێکەڵ بە سیاسەت بووە. بەتایبەتیی، لە کەمپەینە سیاسییەکانی حیزبە فەرمانڕەوا و ئۆپۆزیسیۆنەکاندا، ئەم ئاوێزانبوونانە، باشتر دەردەکەون. ئەم مارکێتینگە بە تەوظیفکردنی سیاسەتە لە ڕوئیە و ڕوئیای سیاسیی ئەو ئەرگانانەی کاری بۆ دەکەن. سەرەنجام، بە خزمەتی ڕای گشتیی، دەوڵەتداریی و خەباتی پارلەمانیی، مەشروعییەتێکی سیاسیی و قانونییشی هەیە و تا دێت، برەوی زیاتر پەیدا دەکات. ئەم جۆرە مارکێتینگە سیاسییانە، هەمیشە دوو پارادایمی ستراتیژیی Strategic و تەرفیعیی Promotion هەیە. ستراتیژییەکە ئەوەیە کە ئەوە دەخرێتە بازاڕەوە کە خەڵک(ڕای گشتیی) دەیەوێت و تەرفیعییەکەش، ئەو لایەنە(حیزب یان هەر ئەرگانێک بێت)ی مارکێتینگ دەکات، بڕیار دەدات، ئەو شتانەی خەڵک لەباری ئیحساساتییەوە پێیانخۆشە، پێویستە بە باشترین شێوە، ئاسانکارییان بۆ بکرێت بۆ ئەوەی بە خەڵک بگەن و ڕای گشتیی، یان بازاڕی سیاسیی، لێیانوەربگرێ و بازاڕ گەرم بکاتەوە و بەردەوامیش جوڵەی پێبدات و بیزنس(تیجارەت) باشتر گەشە بکات.لەم وتارەشدا، مەبەست لە مارکێتینگی سیاسیی، بیزنسی دەوڵەتی کوردییە.

٢٦ ساڵە، حیزبەکانی کوردایەتیی(بەتایبەتیی پارتیی و یەکێتیی) تیجارەت بە بیزنسی کوردایەتیی و دروشمە جەوفا و خاڵییەکانیەوە دەکەن. لە شاخیش، شەڕی ئەمانە بە ئەوە بوو کە مارکێتینگەکانی کامیان باشتر لە ناو شەقامی کوردیدا، تەسویقی باشتر دەکات و کامیان دەتوانن، بەرهەمی باشتر بچننەوە و لە پاڵ ئەم

مارکێتینگانەشدا(هەرچەند سەرەتاییش بوو)، دەسەڵات و پاوانی زیاتر بچننەوە؟ لە دوای لابردنی رژێمی صەدامیشەوە، دەروازەی ئابووریی قاچاغ، دۆزەخی دەوڵەتی رەیعیی و بەرهەمهێنانی وزە(سامانە سروشتییەکان)، یەکێک لە باشترین مارکێتینگەکانی ئەو دونیایەیە کە قاچاغچییەکانی کوردایەتیی، سیمبۆڵەکانی و سیاسییەکانی کوردایەتیی، تەنانەت وەکو تاک و وەکو سەروەتی شەخصیی، زۆرترین سەرمایەیان(دەیان میلیارد دۆلار) کۆکردووەتەوە. ئەگەر مێژووی هەموو مافیاکانی دونیا بخوێنیتەوە، سەروەتی هیچ مافیایەکی ئەم دونیایە، هیچ گرووپ و باندێکی مافیایی، ئەوەندەی قاچاغچییەکانی کوردایەتیی، ئەوەندەی مافیاکانی کوردایەتیی، لە کەمترین ماوەدا، زۆرترین سەرمایەیان کەڵەکە نەکردووە. هەموو ئەمانەش لە مارکێتینگی کوردایەتیی و ئیستیحمارییە سیاسیی، ئایدیۆلۆژیی و کولتوورییەکانیدا، بەباشیی بانگەشەی بۆکراوە.

ئەوەی کە باسی دەکەن و لە زمانی رۆژنامە بەلجیکیی و عەرەبیی و کوردییەکانەوە، تەغرید دەکرێتەوە کە بنەماڵەی رەسەنی کوردایەتیی پتر لە ٦٠٠ میلیارد دۆلاریان هەیە، نەک هەر جێگەی باوەڕە، بەڵکو مرۆڤ دەبێت، گومان لە کەمیی ژمارەکەش بکات. بەو میکانیزمانەی عەصابە و جەردەکانی کوردایەتیی دەستیان بەسەر تەواوی سەکتە ئابوورییەکانی کوردستان و بازاڕی کوردستاندا گرتووە. شار و تەپۆڵکە نەماوە، بازاڕ و بیزنس نەماوە قۆرغی نەکەن، بە ئەو هەموو سەرمایەگوزارییە زەبەلاحانە هێشتا شەش صەد میلیارد دۆلار کەمە. ئەوەی من دەمەوێ زیاتر جەختی لێبکەمەوە، لە مێژووی مرۆڤایەتییدا، هیچ بیزنسێکی قازانجبار (profitable) ئەوەندەی بیزنسی کوردایەتیی، سەروەت و سامانی کەڵەکە نەکردووە؟ نە ئەپڵ Apple نە سامسۆنگ، نە گووگل، نە ئێکسۆن مۆبیل، نە مایکرۆسۆفت، نە هیچ سێکتەکی بیزنس لە بیناسازییەوە بۆ پزیشکیی، بۆ تەکنەلۆژیا و بۆ گەشتوگوزار بۆ سەرمایەدار و بیلیۆنێرەکانی وڵاتانی چایینە(صین)، هیند، ئەمەریکای لاتین، ئەمەریکا و ئەوروپا، تەنانەت شێخەکانی خەلیجیش، بەو رادە خەیاڵییە و بەو ماوە کەمە و بەو پێوەرە مەترسیدارە، ئەوەندەی فەرهوودچیی، تاڵانچیی و شێخەکانی کوردایەتیی دەوڵەمەند نەبوونە.

مەکتەبی فیکریی(کە بوونی نییە) کوردایەتیی، چەمکی دەوڵەتە داگیرکارەکانی کوردستان، بە عاطیفەی سیاسیی و موناجاتی نەژادییەوە، زۆر بەکاردەهێنێت. ئەگەر سەیری مەلەفی ئابووریی و سامانی یەک بەیەکی سەرانی داگیرکاری کوردستان(هەرچەندە چەمکێکی

عەقڵانیی و واقیعیی نییە و زیاتر عاطیفیی و شاعیرانەیە) بکەیت، لە حەمەڕەزا شا پەهلەویی(ئێستاش، ئاخوندەکانی ئێران)ەوە، بە سەرجەم سەرکردە عەسکەریی و سیاسییەکانی تورکیا(بە ئەردۆغانیشەوە)، بە قەومییەکانی عەرەب لە سوریا(لە پێش ئەسەدی باوکەوە بە ئەسەدی کوڕ)، بە رژێمی بەعث و صەدام حوسێن، تا دەگات بە مالیکیی و عەصابە سیاسییەکانی شیعە و سوننە لە عێراقدا، سەروەت و سامانی هەموویان(سەروەتی شەخصیی)، بەسەریەکەوە کۆبکەیتەوە، بە سەروەتی ئوستاذەکان، شۆڕشگێڕەکان، سیاسییەکان و رائیدەکانی کوردایەتیی، ناگات. لە هەرێمی کوردایەتیی، سەروەت و سامانی هەموو کوردستان، سەروەت و سامانی شەخصیی بارۆنەکانی کوردایەتییە. هەرێمی کوردستان، سێ شاری هەیە و بە شاخ و داخیەوە، بە دەشت و دەریەوە، بە شەقام و لا کۆڵانیەوە، بە ژێرخان و سەرخانیەوە، پتر لە نیوەیان زیاتر لەسەر کۆمپانیاکانی حیزب و رائیدەکانی کوردایەتیی، تاپۆ(طاپۆ) کردووە. دیارە لێرەدا مەبەست لەهەموو ئەو مەکتەبە فیکرییانەی کوردایەتییە، بە موزەیەف و بە ئەصیلییەوە، بە عادیی و بە رەچەڵەکییەوە، بە شۆڕشگێری ئەفەندیی و شۆڕشگێری کۆنسەرڤەتیزمەوە، هەروەها بە هەموو ئەوانەی پێیانوایە کە پارتیی و یەکێتیی، کوردایەتییان ناشیرین کردووە و کوردایەتیی بە شتێکی پیرۆز و بەهایەکی بەرز، دەزانن!

لەسەردەمی ساوایی حکومەتەکەی کوردایەتییدا(هەرێم)، نەیارە سیاسییەکانیان، تێرۆر دەکرد، بە ئەوەی چنگی تیژی خۆیان، زیاتر لە دەسەڵات گیر بکەن، دواتر بەربوونە گیانی یەکتر و شەڕێکی خوێناوییان کرد کە هەزاران گەنجی کوردستانی بەسەریەکەوە تێدا کوژران، سەقەت بوون، بریندار بوون، بێسەروشوێن بوون، یان لە زیندانەکاندا گیانیان لەدەست دا، وەحشییانە لاقە کران و تا ئێستاش هەندێکیان دیار نیین و بێسەروشوێنن. ئەوە وێڕای صەدان هەزار گەنج و پیر، ژن و پیاو، کوردستانیان بەجێهێشت و روویان لە وڵاتانی رۆژئاوا کرد. هەموو ئەوانەکران، بە ئەوەبوو کە دەسەڵاتی زیاتر و هەژموونی زیاتریان بەسەریەکتردا هەبێت بە ئەوەی کۆنترۆڵی کوردستان بکەن. سەرەنجام، ئەقوامی کوردایەتیی بەهەمان مەنتاڵیتیی خێڵگەرایی(ترایبەڵیزم-tribalism)ەوە، کوردستانیان دابەشکرد و دوو ئیدارە، دوو زۆن و دوو مافیای گەورەی دزیینی سامانی سروشتیی کوردستانیان، پێکەوەنا و درێژیان بە دزترین حکومەتی دونیا(حکومەتی هەرێم) دا. ماوەیەکی باشیش، ئەو ئۆپۆزیسیۆنەی داوای ریفۆرمی سیاسیی لەم دزوچەتانە دەکرد، چووە ناو حکومەتەکەیانەوە. ئێستا کە دەریشیان کردووە، کوردەناموسیی و حەماسی کوردایەتیی،

رێگەیان پێنادات، بە رەسمیی و بە جورئەتەوە، بکشێنەوە، هێشتا دەملووسترین کادیرەکانی، بە حەماسەوە باسی کوردایەتیی یەقین و پاقژ! دەکەن.

لە سەردەمی ئێستادا و بەتایبەتیی لە سەردەمی فرۆشتنی نەوت و غازی هەرێمی کوردستاندا، بەتایبەتریش بەو تاڵانییە و بەو چەتەییە بەرینەی دەستی بۆ بردراوە، لە توانای سیاسییە نەخوێندەوارەکانی کوردایەتیی و پێڕی کۆڵەواری شاخدا نییە، کەمپەین بۆ کوردایەتیی و مارکێتینگ بۆ دەوڵەتی کوردیی بکەن. ئەم رۆڵە لە سیاسییەکانەوە، گواستراوەتەوە بۆ نوخبە بەیعەتچییەکانی کوردایەتیی، ئەو نوخبانەی بە (رۆماننووسەکان، شاعیرەکان، ئەکادیمیستەکان، مامۆستاکانی زانکۆ، ژۆرناڵیستە پرۆفێشناڵەکان... هەموو ئەوانەی ناسیۆنالیزمی نەژادیی، لە مر□قبوونی خستوون) سپێردراوە. مۆتیقی سەرەکیی ئەم نوخبە رانتخۆرانە، بەرژەوەندیی مادییە کە لە رێگەی رەیعەوە، دابین دەکرێ، یان لە رێگەی حەماقەتی نەژادییەوە، هان دەدرێن و دەکرێن بە سیمبۆڵی باڵۆنیی و گەورە دەکرێنەوە، کتێبیان بۆ چاپ دەکرێ، خەرجیی پرۆژە رۆشنبیریییەکانیان! بۆ دابین دەکەن، لە رێگەی ماسمێدیای پێترۆدۆلاری کوردایەتییەوە، فوویان پێدا دەکرێ و بە پارەی دزراوی سامانە سروشتییەکان، مڕ و خ□پ، گەلحۆ و ئەحمەق دەکرێن.

لە چەند ساڵی رابردوودا، گرووپەکانی کوردایەتیی بە حوکمڕان و ئۆپۆزیسیۆنەوە، بە کۆنسێرڤەتیق و مۆدێرنەوە، بە عەشایەر و ئەفەندییەوە، بە سیاسییە پیاوکوژەکان و ئەکادیمیستە دەباڵەکانی نەوتەوە، سەرەنجامیش بەهەموو نوخبە بەیعەتچییەکانی کوردایەتییەوە، هەموویان بانگەوازیان بۆ شیعار و قسەی پووچی یەکڕیزیی نەتەوەیی و ئیجماعی کوردیی(نەژادیی) دەکرد، بۆ ئەوەی نەوتی کوردستان، خۆماڵیی(ئەردۆغانیی) بکەن، بەردەوام پێویستیان بە لاوک و قەتارەکانی کوردایەتیی و تەغریدی تووتییانە(parroting) هەبوو کە مالیکیی بودجە و موچەی خەڵکی کوردستانی بڕیوە، ئێرانی شیعیی، چاوی بەسەرکەوتنی قەبیلەکانی کوردایەتییدا هەڵنایەت، بەڵام تورکیای سوننیی نەک هەر سپۆنسەریانە بەڵکو دەیشیانپارێزێت! و تاکە دەروازی□ش□ کە وزەی کوردستان بە ئەوروپا بگات! هەروەها شاتەشاتی ئەوەی حەشدی شەعبیی طائیفیین و کورد بە شیشدا دەکەن، بەڵام دڵی سوڵطانی ئەعظەمی تورکیا، ئەوەندە گەورە و پڕ لە سەخاوەتە کە رێگەمان پێدەدات بەشێکی گەورەی کوردستانی باشوور بخەینەوە سەر بیلادی ئەصڵ(تورکیا) و ئ□و□یش وەکو مەکرەمە،

ویلایەتەکی سەربەخۆی کوردییمان بۆ بنیات دەنێت.

حەماقەتەکانی دەوڵەتی کوردیی و ئیستیحمارییەکانی کوردایەتیی ئەوەندە گەلحەیانە و خێرا چوونە پێشەوە، بڕینی ١٣ بیلیۆن دۆلار بودجەی ساڵانەی بەغدای بە هەولێر، لێکەوتەوە. لە بەرامبەریشدا چەندین قات لەو پارەیە (بودجەی هەرێم) زیاتر، نەوتی کوردستان بە کۆمپانیاکانی تورکیا و ئەوانی تر دەفرۆشرێت، نە داهاتەکەی دیارە، نە بودجەی کوردستانی لێ دابین دەکرێ، نە موچەی خەڵکی پێدەدرێ، بەڵکو بە ئەنقەست، سیاسەتی برسییکردنی خەڵک پێڕەو دەکەن و لە بەرامبەریشدا ماڵەکانی کوردایەتیی، تا دێت قەڵەوتر دەبن و ئەکاونتی بانکەکانیان ئەوەندە ضەخمە، لە ترسی قەرصەنەی نێودەوڵەتیی، لێپێچینەوە و دەستبەسەراگرتن، بە هەزاران کۆمپانیا، عەقاراتی گەورە، پڕۆژەی زەبەلاحی جۆراوجۆر و پشکی کۆمپانیا جیهانییەکانیان بەناوی نەوە یەک لە دوای یەکەکانی نەپۆتیزمی کوردایەتییەوە کڕیوە. گومانی تێدا نییە، مەسئولە عەسکەریی و سیاسییەکانی یەکێتیی، بەهەموو باڵ و ڕوانگەکانیانەوە، هەموویان بە کردەوە لەم تاڵانیی و چەتەگەرییەدا بەشدارن، تەنیا شتێک هەیە کە ئەوەیە بەشەکەیان لە بەشی قارونە ئەصڵییەکانی کوردایەتیی و بنەماڵەی والیی دەوڵەتە کوردییەکە، کەمترە. بە دڵنیاییەوە، بەشێکی زۆریش لەو ئۆپۆزیسیۆنەی بە کوردایەتیی تەخدیرکرابوون و دەکرێن، لە باری ئەخلاقیی و سیاسییەوە، بەشدارن لەم چەتەگەرییەدا کە ڕۆژگارێکی زۆر (بگرە ئێستایش) بە شێوازی جۆراوجۆر لەناو دەڵەکانی کوردایەتییدا، پێکەوە بە دەوڵەتی کوردیی و سەربەخۆیی ئابووریی! دەیانبەڵاند.

سەرەنجام، هەموو ئەو مارکێتینگانەی لەچەشنی، بای بای سایکس پیکۆ، دوای داعش دەبین بە دەوڵەت، لە ڕێگەی نەوتەوە، نەک هەر بودجەی خۆمان دابین دەکەین بەڵکو پارەیەکی خەیاڵییش بەسەر گەلی کورددا دەبارێ، هەموویان تەواو ئەکسپایەر بوون… ئێستا ئیتر، خەونی ڕاگەیاندنی مورتەزیقەخانەی دەوڵەتی کوردیی، سەرلەبەر بە بنبەست گەیشتووە. بە درێژەدان بەم دزیی و تاڵانییە، بە درێژەدان بەم جەردەیی و چەتەگەرییەی نەوت و غاز، باس لە کۆسپەکان و ڕێگرییەکانی دەوڵەتی کوردیی دەکەن و پێویستە ئەو بەربەستانە هەموویان لاببرێن کە بە فیتی دوژمنانی کورد (لە قسە مەطاطیی و عاطیفییەکانی کوردایەتیی)، عەرقەلە بۆ دروستبوونی دەوڵەتی کوردیی! دادەنێن. ئەم بلۆکەی کوردایەتیی، بلۆکی بەرامبەر لە هێڵی شیعە- پەکەکە- ئێران-سوریا، هەندێجار گۆڕان و هەندێک لە یەکێتییش

دەخەنە ناو ئەو حەلەزۆنە سیاسیی و بلۆکبەندییە خەیاڵییەوە، تەنیا بۆ ئەوەی دەغدەغەی مەشاعیری ئیستیحماری کوردایەتیی زیاتر بدەن و مارکێتینگەکانی دەوڵەتی کوردیی، ببرێنە قۆناغێکی نوێوە، بۆ ئەوەی بەشتی دەوڵەتی کوردیی و نەوتفرۆشییەکە لێ کزیی نەدەن.

بەم پێودانگانە، دەبێ بەیعەتچییەکان، رانتخۆرەکان و نەژادپەرستە نەتەوەییەکان و ئەکادیمیستە مەبەکان، دەمیان زیاتر چەور بکرێت. هاوکات دەبێت، فۆرەمەکان، دیبەیتەکان، ئارگیومێنتەکان، پانێلەکان، کۆڕەکان، ماسمەدیاکان و دیوەخانەکانی حیزبە قەرزن جیاوازەکانی کوردایەتیی (لە هەردوو کوردستانی عێراق و ئێراندا)، هەموویان گەرم بکرێنەوە و میثۆدی مارکێتینگەکانی رابردوویان بگۆڕن، ئەپدەیتی بکەنەوە و لەگەڵ ئۆفیسی سەرەکیی دەوڵەتی کوردییدا(ئەنقەرە) پێکەوە، گەڕوخولێکی تر، لەم ئیستیحمارییانە درێژە پێبدەن.

هەر لە بناغەدا، ئەم دەوڵەتی کوردییە، وەکو فاکتەرێکی یاریدەدەر(Auxiliary)، ئەجێندای سیاسیی و ئایدیۆلۆژیی موخابەراتی تورکیا(میت)، جێکەوت دەکات. لەلایەک، بە ئەندێشەی نەخۆشی خۆی، کێشەی سیاسیی گەلی کورد لە هەردوو کوردستانی تورکیا و سوریای پێ دەمبەست دەکات، لەلایەکی تریشەوە، بە پاوانخوازیی و هەژموونگەریی دەوڵەتی تورکیا و حیلفە طائیفییەکەی، وەکو کارتێکی فشار لە بەرامبەر ئێران و عێراقدا بەکاری دەهێنێت. ئەوەی کە ئەقوامی کوردایەتیی، هەمیشە باسی طائیفییبوونی ئێران و شیعە دەکەن، باسی ئەوە دەکەن کە پەکەکە و هێزەکانی نزیک لە سیاسەتی پەکەکە، لە حیلفی ئێران و شیعەدان، بەشێکی زۆری بۆ داپۆشینی ئەو هەموو کارە موخابەراتیی و جاسووسییانەیە کە ئەم دەوڵەتە و مەئمورەکانی کوردایەتیی بۆ تورکیا، سعودییە و قەطەری دەکەن، هەروەها بۆ بەعثییەکانی عێراقی دەکەن.

ئێستا ئەگەر دەروونشیکارییەکەی لاکان، لەگەڵ سایکۆلۆجیای ئیگۆییدا (Ego psychology) بەو کەناڵەی کە پێیدەگوترێ گەڕانەوە بۆ فرۆید(return to Freud) لەگەڵ مەعدەنە خاو و خاراوەکانی کوردایەتییدا تێکەڵ بکەیت، ئەمانەش بۆ تەونەکانی زمانەوانیی ستراکتۆرییداStructural linguistics ، بەریت و فۆرمێکی نوێیان لێ دروست بکەیت، لە کۆتاییشدا بە داڵانە بەتاڵ و تاریکەکانی کوردایەتیی بە فیکر، بە مەراق، بە روئیا و بە سەردا تێپەڕێنێت، دونیا جەنجاڵ و وێرانەکانی کوردایەتییت باشتر بۆ دەردەکەوێت. ئەوکات، ئەو عەصابانەی کوردایەتیی، ئەو شۆڕشگێڕە میلیشیانەی شاخ

و ئەو قەشمەرانەی کوردایەتییت بەرچاو دەکەوێت کە هەزاران نەخۆشیی دەروونیی، عوقدەی ژیان، ئیگۆی کۆمەڵایەتیی، بەرچاوتەنگیی ماددیی، حەزی دەوڵەمەندبوونی خێرا لە خولیایاندا هەیە و زۆربەیشیان، فایلی شەخصیی و فیلمی پۆرن(رووت) یان لای پاراستنی کوردایەتیی و صەمام ئەمانی کوردایەتیی هەیە کە هەمیشە وەکو کارتی یەدەک، بەکار دەهێنرێن. هەروەها، کڕین و ساتوسەودا بە ئینسانی سیاسیی کورد، جامبازیی بە رۆشنبیر و نوخبە کەڵەکچییەکانی کوردەوە، دێتە بەرچاوت کە چۆن، راستەوخۆ و ناڕاستەوخۆ، بە ئاگایی بێت یان بە حەماقەت بێت، پرۆژەکانی ئەردۆغان لە رێگەی پیاوەکان و تۆڕەکانی والییە کوردییەکەی هەرێمەوە، جێبەجێ دەکەن.

ئەمانە، دەیانەوێ گێڕەکانی کەمپەین و مارکێتینگی کوردایەتیی بگ□□ن؟ راستەوخۆ و بێ هیچ پەردەیەک، بچنە خزمەت ئەجێندا ئایدیۆلۆژیی، سیاسیی و ئابوورییەکانی نەخۆش و ئەحمەقێکی وەکو ئەردۆغان و حکومەتە سەرەڕۆکەیەوە. هەموو ئەمانەش بەوە تەبریر دەکەن کە دەبێ کۆسپەکان، تەگەرەکان و بەربەستەکانی دەوڵەتیی کوردیی رابماڵرێت. کێن ئەوانەی دەبێ رابماڵرێن؟ ئەوانەن کە شەنگالیان ئازاد کرد و ئەوانەن کە لە قەندیلەوە، غروری ئەردۆغان و حیلفەکەیان، لە کانتۆنەکانی کوردستانی سوریادا شکاندووە. لە کۆتاییدا، ئەوەی کە زۆر پێویستە بگوترێ، ئەو هەموو درۆ گەورانەی دەوڵەتیی کوردیی و فشەخانەکانی کوردایەتیی کە چەندین ساڵە قازوقوڵینگەکانی دەقیڕێنن، عاقیبەتەکەی تەنیا لەوەدا بەرجەستە دەبێتەوە کە وەکو دەوڵەتێکی کر□گ□رتە و مورتەزیقە، شەڕ بۆ بەرژەوەندییە سیاسیی و ئابوورییەکانی تورکیا و شەخصی ئەردۆغان بکات. لەم نێوەندەشدا، مارکێتینگەکانی کوردایەتیی بۆ تەخدیری رای گشتیی، لە رێگەی نوخبەکان، بەیعەتچییەکان و نەژادپەرستەکانی کوردەوە، درێژەی هەیە. بەم پێودانگانەش، لەسەر ئەرضی واقیع، بۆ ئەوەی دەوڵەتی کوردیی، دەوڵەتی حەماقەتخانەی نەژادیی، بە خەیاڵی شاعیرانە دروست بکرێت، دەبێ ئەم دەوڵەتە پرۆکسی□، نەژادییانە، شەڕی کوردەکانی تورکیا و سوریا بکات.